

طالب زوی خپل دولت پلوی پلار شهید کړ

د جوزجان ولایت په فیض اباد ولسوالۍ کې د حکومتی خواکونو د ۵ کسيزې ډلې قوماندان، ورمه شپه له خپل طالب زوی سره د اوږدې جگړې په پای کې شهید شو. د فیض اباد ولسوال انجنیر الفضاہ آزادی راپور ته وویل ۶۰ کلن باز محمد د پوځ پخوانی ډگروال او د کونکنداش سیمې د امنیتي فرازگاه قوماندان او فریدون زوی یې وسله وال طالب و او د شرفان مزار شریف د لارې په اوږدو کې یې فعالیت کاوه. د دغه پلار او زوی دسمې د افغانستان د جگړې ریښتینی روایت دی په دې اړه په یوه راپور کې راغلي، چې باز محمد وسله وال مخالفین سولې ته هڅول. ښاغلي باز محمد آزادي راپور ته ويلي وو: «د هرې جگړې پای سوله ده. موږ د ناپوهۍ له کبله دا مصیبت پر ځان راوستې که پوه شو، په هېواد کې له سولې پرته بله لاره نه شته او په نورو هېوادونو کې هم له جگړو وروسته بالاخره سوله شوې.» د فیض اباد ولسوال وویل ډگروال باز محمد او ۱۱ سرتیري یې چې د وږمې شپې په لټه کې شهیدان شول، پرون خاورو ته وسپارل شول.

Ketabton.com

نستانه د ځواکونو د اېستلو مهالوېش نشته

چې د امریکا د کانګریس یو شمېر غړيو له افغانستان د امریکایي پوځیانو د اېستلو د احتمال په وړاندې خبردلایي. د ډول پرېکړه به په امریکا کې د ۲۰۱۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د حملو په شان د بلې بېبې سبب شي.

ویل چې دا ډول پرېکړه به په امریکا	ایستلو لپاره کوم مهالوېش نشته او نه
کې د ۲۰۱۱ م کال د سپتمبر د	په دې برخه کې بېرته لرو. ټرمپ تېره
یوولسمې د حملو په شان د بلې بېبې	اوونۍ په افغانستان کې د امریکایي
سبب شي ولسمشر ټرمپ به دانه کې	نه ځایانه روا. احتمالاً به بلل و څه

توسعه جغرافیایی امپراتوری احمدشاهی

(یک تحلیل تاریخی مورد نیاز)

علاقه مندان تاریخ در افغانستان، عموماً با دو نوع نوشتار تاریخی، مواجه اند. یکی شکل کلاسیک می باشد که اکثراً از تحلیل عاجز است و با شرح و ثبت رویدادها تکیه بر نام مقدس افغان، صاحب کشور سویم در جهان صدها قوم، گروه و شاخه وجود دارند که با وجود دیرینه گی تاریخی، اما فاقد واحد سیاسی اند.

می گذرد. در این جنبه، یک بخش دیگر به نام روایت نیز قرار دارد که با ماهیتافسانه یی، حتی غیر قابل قبول می شود. شکل دیگر تاریخ نگاری در افغانستان، بر اساس داده های مکتبست که با اسلوب ها، منابع، فهرست ها و دسته بندی آن ها شکل می گیرد. این نوع، هرچند بهتر است، اما اثرات و تبعات منفی سیاست های رقابتی بر آن ها، بخش هایی از تاریخ ما را آلوده کرده است؛ مانند جعلیات آریایی، خراسانی و فارسی که در تمام آن ها به غرض و حجم، توجه می شود. متأسفانه هنوز خیلی مانده است تا ضمن تحلیل و بازدهی ارزش های تاریخی، توطئه ی تاریخی نیز من باب شناخت درست در دستور کار ما قرار گیرد، یعنی باید دقیق شد که مثلاً چرا در میراث فرهنگی خراسانی- فارسی، مفاهیم زشت، تعصب و تبعیض سیستماتیک به کار می روند تا سوا از ارزش های ادبی، به این افاده نیز برسیم که در گذشته های دور، تعدادی نشده اند و برای اغراض سیاسی، تاریخ را جعل کرده اند. در این فرصت، من باب بازدهی ارزش تاریخی، به تحلیلی رو می آورم که تاریخ پرافتخار ما پُر از آن است. رویداد جلوس احمد شاه بابا در افغانستان و برآمد تاریخی آن در منطقه، از چند جهت مهم می باشد. این رویداد باعث احیای افغانستان یا در واقع آن بخش تاریخ شد که هرچند به نام جیوپولیتیک، گذشته نداشت، اما با داشتن میراث فرهنگی، سهم تاریخی قدیمی ما را حفظ می کند. جغرافیای کنونی افغانستان، سهم تاریخی ما را محفوظ کرد. دوم، تحفظ فرهنگ اسلامیت که در تقابل بزرگ و خونین با مرته، زیر تهدید قرار داشت. سوم، میراث سیاسی بسیار مهمی که باعث شد در دنیا با

نگرش کارنامه ی احمد شاه ابدالی، نایبه ای را مسلم می کند که با شخصیت چند بُعدی، حتی جلوتر از زمانش قرار داشت. او در تاریخ، شباهت هایی با گذشته گان دارد، اما بازتاب عمل او، معانی متفاوت یافته است. در گذشته هایی که واحد های سیاسی تسجیل نیافته بودند، تامین لشکری و کشوری، یک اصل پذیرفته شده بود. بنابر این در افغانستان ما- قبل از پشتون ها- هم تمام امرا و سلاطینی که فرصت یافته اند، به فتوحات یا به باور معترضان، به تاراج و چپاول رفته اند. عمروی صفاری برای تاراج آن سوی آمو می رود، اما خودش تاراج می شود. شدت حملات غزنویان بر هند به اندازه ای مخرب بود که پس از هزار سال می توان پی برد چرا تحریک اکثریت هندوی این کشور به تخریب مسجد بابری انجامید و می خواهند با حذف کل تاریخ متجاوزان غزنوی، غوری و مغول در هند (گرایش های حزب بهاراتیا جاناتیا) انتقام بگیرند. وسعت جغرافیایی در گذشته به معنی داشتن منابع متنوع رعیت و کسب مالیه نیز بود. در باور های ناسیونالیستی کنونی، مثلاً نقش تاریخی یک بربر استپ های روسیه به نام «کوروش» که به شیوه ی باستانی باعث ۱۲ قرن انحطاط منطقه یی شد، اما در جغرافیایی که به جز بنای نیمه تمامی در تخت جمشید، یک خشت ندارد، از بقایای او، ذوق بیمار متعصبانی را آب می دهند. قدیم، وصل شده اند. با ورود به تاریخ معاصر افغانستان، می بینیم که با نیاز ها به واحد سیاسی، پیش زمینه های کنونی کشور شکل می یابند؛ هرچند نمونه های تاریخی این نیاز (واحد سیاسی، در جهان در اروپای قرون وسطی پس از معاهده ی

مصطفی عمرزی

وستفالی در قرن ۱۷، قبلاً رونما شده بودند؛ زیرا مرکزیت های قدرت به وجود می آیند و دوام می آورند. در برآمد تاریخی احمدشاه بابا، شباهت هایی به استعمار سیاه روس و انگلیس در منطقه و با وجود سعی در خانه جنگی ها، مردم ما در واحد ملت افغان، چنانی که در سیمد سال اخیر، تمام کارنامه های آنان با این نام، جهانی شده اند، در کنار هم به راحتی اندیشیده اند. تنازعات مستقیم با انگلیس در یکی از شگفتی های روزگار که هرگز در منطقه سابقه نداشتند و دیدیم که امارت نشین بخارا به این لحاظ نیز سقوط کرد که مردم، به نام ملت، ذهنیت نداشتند، همچنان مفاهیم قدیمی ملت افغان را تداعی می کنند. شاهکار های سیاسی سلاطین افغان در قرن نوزده، باوجود خانه جنگی ها، از مزایایی مستفید می شدند که در نیم قرن صلابت ابدالیان و دور بودن مرز های تنازع، مردم را فرصت بخشیده بودند. در این مرکزیت افغانستان، دور هم جمع آیند و تا زمان تنازع مستقیم، یک صدا شوند. در قرن نوزده، سلاطین افغان با ایجاب رعب تقابل دو قدرتی که سعی می کردند نزدیک نشوند، برخلاف تصور ناقلین ستمی که به آن، منطقه ی حایل نام داد اند و در راس شان مجیب الرحمن رحیمی مجوس فارس/ شعوبی قرار دارد، این قدرت را نیز نمایش می دادند که چند میلیون مسلمان متحد ضد کافر، به کسی مجال نمی دهند. به این دلیل وبا وجود فشار ها و نیرنگ های سیاسی، اما افغانستان با مرز های کنونی از حذف تاریخی (محو کامل) نجات می یابد می توان تصور کرد وقتی ابدالیان به توسعه ی جغرافیایی با وجود کاهش نیرو، اصرار می کردند، به چه دورنمایی قابل بودند؟ تا زمان شیوع امراض استعماری به مرز های ما (تجاوز و مداخله) هسته ای که دورنمای نگرش سیاسی ابدالیان بود، مفاهیم ملت و کشور را به مردمی منتقل کرده بود که با هویت جدید (ملت افغان)، سعی می کردند از زنده گی و دارایی های نو خود، دفاع کنند. در واقع توسعه ی جغرافیایی حاکمیت احمدشاهی، به معنی سیاسی، روی خرد قابل وصفی شکل گرفته بود که بزرگان توقع داشتند پس از آنان، هسته ای که شکل می گیرد می تواند بقای خاک هایی را تضمین کند که در آن ها مدفون خواهند شد.

اهتمامات حمل های چندگانگی

حمل های چندگانگی برای مادر و جنین دارای خطرات جدی میباشد. خطرات برای مادر:

- ✓ سقط
- ✓ دیدی های شدید زمان حمل
- ✓ لیر و ولادت قبل از وقت
- ✓ کم خونی
- ✓ فشار بلند زمان حمل
- ✓ خونریزی های زمان حمل و بعد از ولادت
- ✓ افزایش مایع آمنیوتیک
- ✓ ولادت های عملیاتی و
- ✓ اتانات طرق بولی
- ✓ خطرات برای جنین
- ✓ ولادت قبل از میعاد
- ✓ تاخر نشوفا IUGR
- ✓ مرگ داخل رحمی
- ✓ سندروم Twin-twin transfusion TTTS
- ✓ مخصوصا در دوگانگی های دارای پلاستای واحد هستند
- ✓ ازدیاد خطرات انومالی های ولادی
- ✓ اعتلالات معبوه
- ✓ ازدیاد سقوط جنل سروی

تشخیص

سایز رحم نسبت به زمان آمینوری زیادتر میباشد. با التراسوند تشخیص قطعی میشود و سوبه Bela HCG بلند تر نسبت به حمل یگانگی است. در صورت تشخیص حمل چندگانگی در مورد اینکه

التراسوند برای رد نشودن ناجر نشونمو داخل رحمی اجرا گردد و در صورتی که حمل دوگانگی با چندگانگی با پلاستا واحد باشند التراسوند جهت ارزیابی نشونموی شان باید در هر دو هفته بعد از هفته ۲۲ حمل اجرا گردد.

- در صورت حمل چندگانگی برای مادر آهن ۲۰ الی ۱۰۰ ملی گرام در روز، فولیک اسید یک ملی گرام و ۲۰۰ کیلو کالوری اضافی در روز به مادر توصیه گردد.
- اهتمامات در جریان لیر:
- ولادت مهلی ترجیح داده میشود
- در صورت لیر قبل از ولدت برای مادر استروئید توصیه گردد، برای پخته شدن ششهای طفل
- Lock twins، حالت نادری است که طفل اول به پا بوده و طفل دوم به اعتلان سر میباشد. سبب مشکلات در جریان ولادت میگردد که ترجیحاً سیزارین نزد مادر اجراء گردد.
- در صورتیکه هر دو جنین اعتلان سر (راس) باشد و همچنان وزن تخمینی جنین بین ۱۵۰۰ الی ۳۵۰۰ گرام باشد ولادت مهلی موفقانه است
- حمل های چندگانگی که اعتلان راس نیستند عملیه سیزارین نزد شان اجراء گردد.
- در زمان ولادت دوگانگی ها بعد از ولادت طفل اولی اسیوزن اوکی توسین (۱۰ یونست در ۱۰۰۰ سی سی رنگر لکتیت) آغاز گردد. زمانی که نقلصات دوباره آغاز میگردد دکتر و یاقبله باید

آیا دارای پلاستای واحد و یا جداگانه میباشد. معلومات گردد در صورت که پلاستا هردو جدا باشد بعد از هفته ۲۲ حمل باید هر ۲ هفته بعد نزد شان

تشخیص و تداوی لیر قبل از وقت

تعریف لیر:

تقلصات درد های ولادی، که باعث تغییرات اناتومیک در عنق رحم میگردد، توسعه و نرم شدن عبارت از لیر است.

تعریف لیر قبل از وقت شروع درد های منظم رحمی قبل از هفته ۳۷ حاملگی که باعث تغییرات اناتومیک در عنق رحم (توسع و نرم شدن) میگردد و گاهی با پاره شدن کیسه آمنیون همراه میباشد.

- ارزیابی جنین، گراف قلب جنین برای ارزیابی فعالیت رحم و حالت جنین و التراسوند
- معاینه لابراتواری معاینه روتین ادرار باید نزد تمام مریضان مصاب به لیر قبل از وقت اجرا گردد. معاینات دیگر را نظر به دریافت ها توصیه نمایید.

تشخیص:

تاریخچه دقیق تقلصات درد های ولادی، اعراض اتان طرق بولی و آفات دیگر، تب، تاریخچه لیر قبل از وقت قبلی، استفاده دخابات و لیکاز مایه آمنیوتیک.

معاینه فیزیکی:

- ✓ شامل تعین سن حمل و اندازه رحم و معاینه عنق رحم بواسطه سیکولوم معقم میباشد. کوشش شود تا از معاینه با دست جلوگیری گردد.
- ✓ موجودیت درد های رحمی منظم به فواصل ۱-۵ دقیقه و دوام ۲۰-۳۰ ثانیه همراه با تغییرات در عنق

قرار جنین را تثبیت نموده و در صورتی که قرار طولانی باشد جیب ریچر داده شود و ولادت نارمل را اجازه دهد. ولادت طفل دومی ۵ ص

بواسطه سیکولوم و کوشش شود از معاینه مهلی با دست جلوگیری گردد. اگر سن حمل بین ۲۲ الی ۵ ص

د پاکستان نوې لوبه او د طالبانو تر منځ ژور اختلافات

داکتر صابر خادم ری

حکومت پاکستان ته د سعودي او اماراتو له لارې ۱۲ میلیارده ډالر ورکوي، خو طالبان د خبرو میز ته راويي.

د دې مرستو خبر له هغې وروسته دی، چې دوه میاشتې مخکې یې یې سی راپور خپور کړ، چې پاکستان څه باندې ۱۱ میلیارده ډالره پوروی دی که څه هم دغه هېواد د یسو له نړیوال صندوق څخه د ۱۲ میلیارده ډالرو پور غوښته وکړه، خو تر اوسه یې دا غوښتنه نه ده منل شوې اوس ویل کېږي، چې یاد هېواد د خپلو پورونو د پوره کولو لپاره د طالبانو پر سر معامله وکړه او د افغانستان د سولې مذاکراتو لپاره یې د هغوی پر لښکره میلیارده ډالر ترلاسه کړل.

یوه میاشت مخکې پاکستانی ژورنالېست علي احمد مهر له الجزیرې عربي سره مرکه کې ویلي وو د هغو میلیارډونو ډالرو له جملې یو میلیون ډالر پاکستان ته ورسېدل، چې د طالبانو پر سر دغه هېواد ته منل شوي دي.

پایله په افغانستان کې د داعش ډلې له حضور سره جوخت د طالبانو پروژه به ټولېدو ده، ای اس ای هڅه کوي، په خورا مهارت یوه ډله پاکستان پلوي طالبان د افغانستان حکومت ته ور داخل کړي او ځینې جنگي طالبان د داعش لیکو ته ولېږي، خو افغان جگړه روانه وساتي، خو

هغه طالبان چې د پاکستان په خوښه د سولې پروسه نه غواړي او ای اس ای یې پر امریکایي ځواکونو په ننه کوي په دې سره به نړیوالو ته ونښي، چې اسلام آباد د سولې لپاره رښتینې هڅې کوي.

تر منځ د خبرو او پېښې چې طالبان خپلواک نه دي او هغه هېوادونه چې د هغوی ملاتړ کوي د دې لپاره مداخله کوي، چې په پابلو یې نفوذ ولري د هېت الله ډله نه غواړي سوله وکړي او گاونډي هېوادونه دغه ډله د دې لپاره استعمالوي، چې په افغانستان کې خپلې گټې خوندي کړي.

همدا شان د طالبانو د عالي شورا مرستیال ملا منان نیازی له سلام ټیم سره په تازه مرکه کې ویلي، هېت الله په پاکستان کې په یوه نظامي مرکز کې ژوند کوي او له هغه ځایه طالبانو ته سلامتورې ورلېږي.

نیازی وویل «څلور کاله مخکې، موږ په پاکستان کې د ملا منصور پر ضد ودرېدو... هغوی ملا محمد عمر او ملا عبداله ووژل.»

پاکستان ولې معامله وکړه؟ پاکستان له کلونو راهیسې د افغانستان په سوله کې د همکارو اعلام کوي، خو کابل او واشنگتن په کراتو یادونه کړې، چې د دغه هېواد ژمنې تر ژمنو محدودې دي.

په دوحه کې له طالبانو سره د امریکاد ځانگړي استازي له وروستیو پرله پسې غونډو وروسته اوس دا پوښتنه پيدا کېږي، چې ایا طالبان خبرو ته حاضر شول، که حاضر کړای شول؟

په نیویارک کې د نړیوالې همکارۍ د مرکز رییس، بی رچرډ رابین، د روان کال د

جنورۍ پر ۲۴ مه په خپل ټویټ ویلک «تسو قشې ته کتلې دي، له هغې وروسته چې د ژرېمپ حکومت پاکستان ته مرستې کمې کړې، آیا په افغانستان کې د امریکا په وضعیت کې به والی راغلی، ایا تسو پوهیږی، چې د ژرېمپ

یوځای کړي

۲ هغه ډله چې د پاکستان په خوښه سوله نه غواړي ترور کړي

یاني هغه ډله چې د سولې په مذاکراتو کې له حکومت سره یوځای کېږي، د پاکستان د گټو تضمینونکي به وي او هغه ډله چې جگړه غواړي د داعش لیکو ته به ولاړه شي او په افغانستان کې به جگړه دوامداره وساتي، خو تر ټولو د دقت وړ مسئله دا ده، چې پاکستان غواړي هغه طالب مشران ووژني، چې د پاکستان په خوښه د سولې له روانو خبرو او پروسې سره ستونزه لري.

استخباراتي معلومات ښيي، چې پاکستان له ۲۰۰۰ تر ۲۰۰۰ پورې هغه طالب مشران لېست کړي، چې دوی له آندو د سولې د خبرو مخالفت کوي.

استخباراتي سرچینې وايي: «پاکستاني استخبارات امریکایي ځواکونو ته د طالبانو د هغو مشرانو د اوسېدو د ځایونو په اړه معلومات ورکوي، چې د سولې د خبرو مخالفت دي، په دې ډله کې تر اوسه لسگونه طالب مشران امریکایي ځواکونو په تښه کړل، چې یوه بېلگه یې د فاریاب لپاره د طالبانو والي ملا عبدالباري او د طالبانو د واکمنۍ د دفاع وزیر ابراهیم سدری.»

اختلافات او بې باوري د طالبانو په لیکو کې وروستی وژني او د سولې په مذاکراتو کې امتیازاتو د طالب تر منځ بې اعتباري او اختلافات ډېر کړي د طالبانو د جلا شوي ډلې مشر ملا محمد رسول په خپله تازه مرکه کې ویلي «په قطر کې د امریکا او طالب مرکجانو

د هغه اووه صنعتي هېوادونه دي، چې د صنعت لپاره د انرژیکي سرچینو، تولید او د تولیداتو بازار، شمارو د مارکېټ او نورو په هکله د تصمیم نیولو لپاره سره یوځای شوي په پیل کې به دې کې د نړۍ پنځه لوی صنعتي هېوادونه، جاپان، امریکا، فرانسه، المان او انگلستان شامل وو، هغه مهال د دوی د گټو تقابل او رقابت ډېر لږ و، خو تمه دا وه، چې د ډېرونورو هېوادونو لپاره به یې هم فیصلي او اقتصادي تصمیم گټور وي. په تېره بیا پرمختیایي هېوادو هم دوی ته په امید کتل، وروسته بیا په ۱۹۸۶ میلادي کې ایتالیا او کاناډا هم ورسره یوځای شول. په ۱۹۹۷ م کال کې روسیه هم له دې گروپ، ډلې سره یوځای شوه، خو بشپړ غړیتوب یې ترلاسه نه کړ، یو مهال له دوی سره د روسیې په یوځای کېدو سره د (G8 Group) of eight، په نامه یادېده، په دې توگه ځینې وخت G8 او ځینې وخت G7 هغه هېوادونه دي، چې پرمختللي او صنعتي اقتصاد لري او د نړۍ د صنعت مخکښان دي. روسیې د ۲۰۱۴ م کال د مارچ له ۲۴ مې نېټې څخه د کریمیا د شخړې له امله له G8 سره ستونزه پیدا کړې ده. په روانه اوونۍ کې د ایډیندوتکي غونډه کې یې ممکن پر غړیتوب بیا بحث وشي. په تېرو څو کلونو کې یې د کریمیا یاد

د بلوچستان په کوپټه کې د طالبانو د مشر ملا هېت الله د ورور حافظ حمدالله له وژل کېدو سره جوخت د طالبانو په لیکو کې ژور اختلافات پيدا شوي.

حافظ حمدالله د زمري په ۲۷ مه په خلیې جومات کې په بڼې چاودنه کې ووژل شو، چې د ملا محمد رسول په مشرۍ د اسلامي امارت د عالي شورا په نامه د طالبانو جلا شوي ډلې یې سوولیت پر غاړه واخیست. د دې اختلافاتو په درشل کې اوس طالبانو د دوحې په مذاکراتو کې له خپل مرکبي پلاوي درې غړي ووېشل، چې دې کار پر طالب مرکجانو د جنگي طالبانو یې باوري نوره هم ډېره کړه. د پاکستان «ډېلې ټیمز ورځپاڼې» هم تائید کړې، چې په افغانستان کې د سولې په تړاو له امریکا سره د نهم پړاو مذاکراتو کې د طالبانو کلیدي غړي، د ملا عمر ورور، عبدالمنان هوتک، عبداللطيف منصور او محمد زاهد احمدزی، شتون نه لري.

پوښتنه دا ده، چې آیا طالبانو دا مرکجان په خپله خوښه وستلي که د پاکستان په غوښتنه؟ د پاکستان لویه د ملي امنیت پخواني مشر او د جمهوري ریاست د راتلونکو ټاکنو لپاره د دولت جوړوونکي ټیم لومړي مرستیال امرالله صالح څو ورځې مخکې غونډې ته په وینا کې وویل له طالبانو سره د سولې له خبرو وېره نه شته، اندېښنه د ځینو هغو مرکجانو په اړه ده، چې د پاکستان په اشاره له امریکا سره په خبرو بوخت دي د دغه استخباراتي چارواکي دا اندېښنه په داسې حال کې ده، چې له امریکا سره د طالب پلاوي ټولې پرېکړې د عباس ستانکزي، سهیل شاهین او ملا دلاور په رهبرۍ مخ ته ځي.

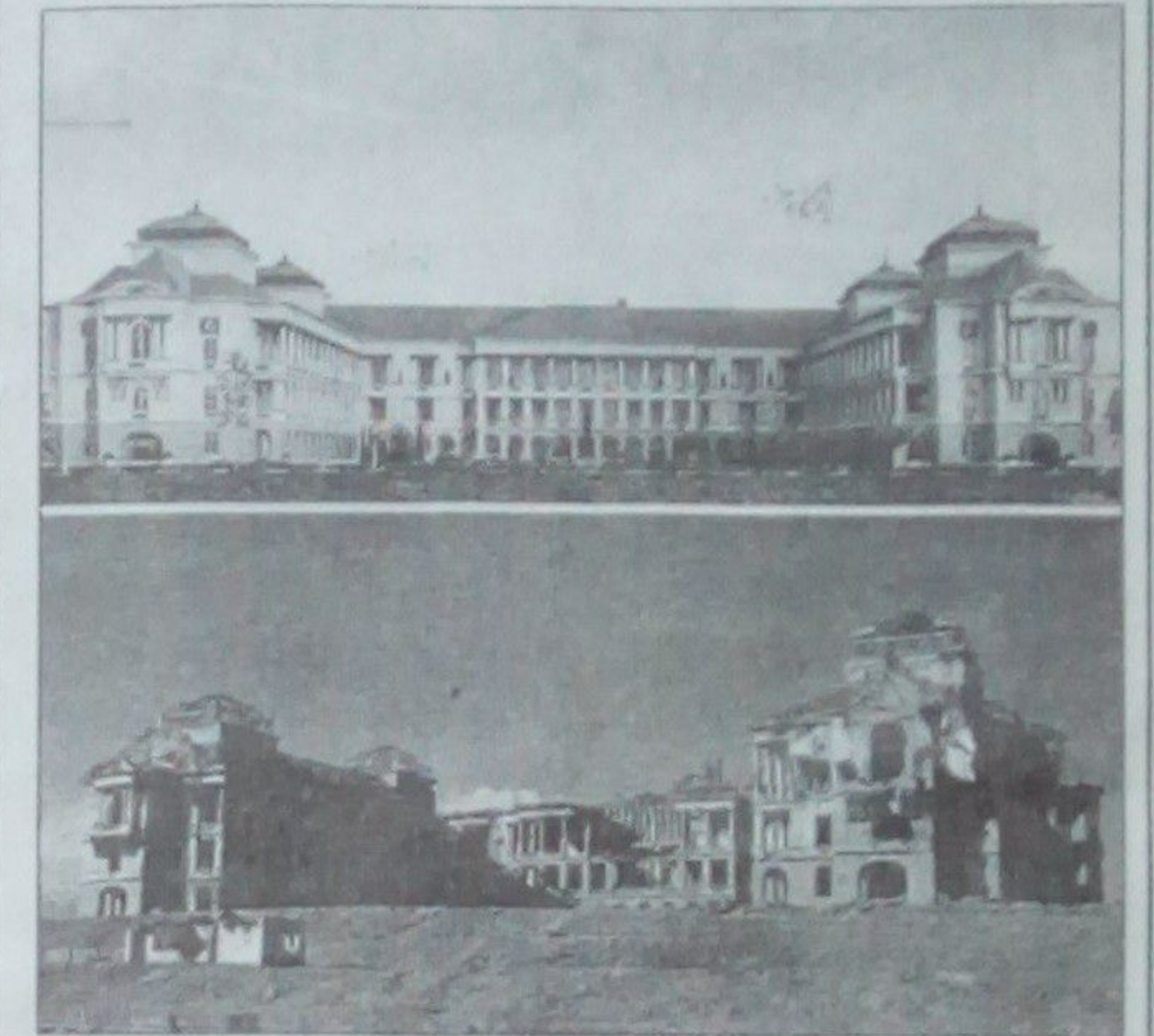
موته استخباراتي سرچینه وايي: «ستانکزي او سهیل شاهین د مذاکراتو ټول جزئیات له آی اس آی سره شریکوي او د مخکې تگ لپاره د هغوی لارښوونې اخلي؛ نو طالب پلاوي له مذاکراتو څخه خپل درې غړي، څکه ووېشل چې له شویو او کېلونکو ډېرو خبرو ناراضه او په افغانستان کې د جگړې له دوام سره مخالفت لري.» په دې ډول پاکستان غواړي په افغانستان کې د سولې له خبرو درې ډوله امتیاز ترلاسه کړي:

۱. یوه ډله د سولې په خبرو کې له حکومت سره یوځای کړي یوه ډله جگړه مار طالبان چې پر جگړه ټینگار کوي، له داعش ډلې سره

د تاریخي آبداتو او مایو د ودانو لوی اقتصادي ارزښت

محمد داود نیاري

جمهورییس محمد اشرف غني په هېواد کې د بنسټیزو لویو پروژو ترڅنګ د تاریخي ودانیو جوړولو ته هم زياته پاملرنه کړې، چې ځینې خلک پرې لیکه او استدلال کوي چې د دې پرځای باید یوه فابریکه او یا هم روغتون جوړ شي. دا لیکو کې درې ډلې خلک کوي لومړی د

ولسمشر سیاسي مخالفین، دویم هغه خلک، چې د دې مایو په وړاندو لویو کي لاس لري، دریم هغه خلک چې رښتیا هم غواړي یوه شي لومړی ډله پوهیږي، خو مخالفت کوي، دویمه ډله یې پر ارزښت له پوهیږي، څکه خو یې وړان کړي دریمه ډله خلک باید په دې یوه شي چې په دې ډول ځایونو د یسو لکول مصرف نه دی، بلکې پانگونه نه تر څنګ یې د افغانستان د عزت مسئله هم ده، څکه که یو څوک د څړنې او یا د سیاحت لپاره افغانستان ته راشي او له تسو څخه پوښته وکړي، چې د افغانستان بنسټ ایښوونکي څوک دی که تسو خواب احمد شاه بابا وي او هغه وغواړي چې مغړي ته یې لار شي، نو که تسو یې کښوالې ته ودریو نه ده او که آبادي

د اتم پړاو خبرو لپاره د سیاسي ...

کې راغلي چې ددوی پلاوي د اندونیزیا د مجلس العلیا په مرکزي دفتر کې له گڼ شمیر علماوو، پوهانو او متخصصینو سره په یوگه کنفرانس کې کېدون وکړ. په دغه کنفرانس کې ملا برادر خیلو ملگرو ته د افغانستان پر حالاتو رڼا واچوله.

د بین الافغانی خبرو د پیل په اړه د خلیزاد څرگندونې:

په داسې حال کې چې دافغان سولې لپاره د امریکا ځانگړي استازي په کابل کې دافغانانو له بېلابېلو قشرونو سره دافغان سولې په اړه خبرې کولې د ۱۳۹۸ ل کال د زمري په ۶ مه یې د خپل ټویټ په پاڼه کې ویلک چې له طالبانو سره له بشري موافقې وروسته به دطالبانو او دافغان حکومت له مرکبي پنځلس کسيز پلاوي سره بین الافغانی خبرې پیل شي.

ولسمشر محمد اشرف غني هم په کابل کې په یوې غونډې کې وویل ډېر ژر به دافغان حکومت او طالبانو ترمنځ خبرې پیل شي.

کابل ته د پاکستان د صدراعظم د راتلو آواز:

د ۱۳۹۵ ل کال د زمري په ۷ مه پوښمې رسنیو داسې آوازې خپري کړې، چې د پاکستان صدراعظم عمران خان له ولسمشر غني او نورو چارواکو سره د خبرو لپاره کابل ته راځي. په دې اړه په خپله د عمران خان یو سلاکار چې نوم یې نه دی اخیستل شوي وویل، په وروستیو کې پاکستان ته د ولسمشر غني سفر د دواړو هېوادونو اړیکې ښې کړي او اوس عمران خان هم په پام کې لري، چې ډېر ژر کابل ته ولاړ شي. داپه داسې حال کې ده، چې عمران خان واشنگتن ته په

د جی { ۷ } پېژندنه او د نړیوالو اندېښني

پوهاند محمد بشیر دودیال

دی، چې د ډېرو افراطي ډلو؛ لکه داعش، القاعده او بوکوحرام خطر کم شوی دی، خو نلې د ایران د اتومي جنایي پروگرام او له دې ډلې سره د روسیې دا جنایي بوځای کېدو له امله پېچلو بحثونو ته لاره پرانیزي. په دې غونډه کې چې کوربه یې دفرانسې ولسمشر امانوئل مکرون اعلام شوی، د امریکا متحدو ایساتونو ولسمشر ډونالډ ټرمپ او دبریتانیا نوسیدراکرم بورس جانسن هم گډون به کي کوي. د جانسن له ټاکل کېدو وروسته دا دده لپاره لومړنی لوبه او مهمه غونډه ده. په لوبه کې د گډونوالو برخه اخیستنې د اهمیت څرگندونه کوي. دوی به یو شمیر مېلمانه، چې د جی اووه رسمي غړي نه دي هم را وېولي، لکه د هند صدراعظم نریندرا مودی او نور اوس اقتصاد پوهانو سریره، دچایرېمال متخصصینو، صنعتي لویو کمپنیو، ملگرو ملتونو او اتومي سازمان هم له دغې غونډې سره ډېره دلچسپي ښودلې، دا څکه دوی ټول له دغو سیلیو سره سیده اړیکي لري اوس چې ورځ تریلې د نړۍ په کچه یو شمیر نوي ستونزي

خبرې وکړې مهمه غونډه یې په ۲۰۰۷ م کال کې په کاناډا کې وه، چې د نړیوالو کړکېچونو اود اقتصادي بحرانو په هکله سره وغږېدل. هغه مهال دوی په دې غونډه کې له مالي سیلیو پرته د ترویریم په هکله هم بحث وکړ، حال دا چې نورې غونډې یې عمده د G6 یا Group of six په نامه یادېده، په دې گروپ کې روسیه یواځې له ۱۹۹۸ څخه تر ۲۰۱۴ م کاله فله پټې وده بالعموم دغه گروپ هېوادونو په کال کې څو ځله په خپلو منځو کې د مالیې د سترو صنعتي هېوادو دوره یې غونډه دایرېږي او دوه ورځې به دوام وکړي، داسې شرایط

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**